

YENİ TÜRK LİRASI'NA GEÇİŞ HAZIRLIKLARI

1) HUKUKİ ALT YAPI

Türkiye Cumhuriyeti Devletinin para birimini Yeni Türk Lirası (YTL) olarak belirleyen ve birmilyon Türk Lirasını (1.000.000 TL) bir Yeni Türk Lirasına (1 YTL) eşitleyen “5083 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para Birimi Hakkında Kanun”, 31.01.2004 tarih ve 25363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Kanun’un 2’inci maddesinin 2’nci paragrafında şu ifade vardır: “Yeni Türk Lirası cinsinden yapılan işlemlerde yarım Yeni Kuruşun üzerindeki değerler bir Yeni Kuruşa tamamlanır; yarım Yeni Kuruş ve altındaki değerler dikkate alınmaz” Yani “Yarım Yeni Kuruş”un bir Yeni Kuruşa tamamlanmaması esası benimsenmiştir. Ancak daha sonra ülkemizde mevcut bulunan dijital alt yapının yarım Yeni Kuruşu bir Yeni Kuruşa tamamlar nitelikte olduğu anlaşılmış ve anılan Kanun’un 2’nci maddesinin 2’nci paragrafının şu şekilde düzenlenmesi öngörülmüştür:

“Yeni Türk Lirası cinsinden yapılan işlemlerde yarım Yeni Kuruş ve üzerindeki değerler bir Yeni Kuruşa tamamlanır; yarım Yeni Kuruşun altındaki değerler dikkate alınmaz”

Nitekim 5083 sayılı Kanun’un 2’nci maddesinin 2’nci paragrafını bu şekilde tadil eden bir kanun metni hazırlanmış ve Meclis’e sevk edilmiş olup, yakında yasalaşması beklenmektedir.

2) YENİ TÜRK LİRASI BASIM İŞLEMLERİ

5083 sayılı Kanun uyarınca 01.01.2005 tarihinden itibaren tedavül edecek kağıt paralar T.C. Merkez Bankası tarafından, madeni paralar ise Hazine Müsteşarlığı’nın bağlı kuruluşu olan Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından basılacaktır.

31.12.2004 tarihine kadar basılacak olan toplam madeni para adedi 1 milyar 200 milyon olup, bu miktarın madeni para birimleri itibariyle dağılımı aşağıda gösterilmektedir:

1 Yeni Kuruş	:	150 milyon adet
5 Yeni Kuruş	:	183 milyon adet
10 Yeni Kuruş	:	208 milyon adet
25 Yeni Kuruş	:	204 milyon adet
50 Yeni Kuruş	:	225 milyon adet
100 Yeni Kuruş (1 Yeni Türk Lirası)	:	230 milyon adet
TOPLAM	:	1 milyar 200 milyon adet

1 milyar 200 milyon adet madeni paranın basımı için Darphane ve Damga Matbaasına ihalelere çıkmak suretiyle 6 yeni “Pres Makinası” ve 1 milyar 440 milyon adet “Para Pulu” satın alınmaktadır.

Darphane ve Damga Matbaasında madeni para basımı için öngörülen üretim programı aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

	1 YENİ LİRA	50 YENİ KURUŞ	25 YENİ KURUŞ	10 YENİ KURUŞ	5 YENİ KURUŞ	1 YENİ KURUŞ	TOPLAM
15/Temmuz-15/Ağustos/2004					30.000.000	52.000.000	82.000.000
16/Ağustos-15/Eylül/2004					88.000.000	75.000.000	163.000.000
16/Eylül-15/Ekim/2004	30.000.000	30.000.000	38.000.000	50.000.000	67.000.000	23.000.000	238.000.000
16/Ekim-15/Kasım/2004	80.000.000	80.000.000	80.000.000	75.000.000			315.000.000
16/Kasım-15/Aralık/2004	80.000.000	80.000.000	80.000.000	75.000.000			315.000.000
16/Aralık-31/Aralık/2004	40.000.000	40.000.000	40.000.000	38.000.000			158.000.000
GENEL TOPLAM ADET	230.000.000	230.000.000	238.000.000	238.000.000	185.000.000	150.000.000	1.271.000.000

3) KURUMLAR ARASI KOORDİNASYON

Yeni Türk Lirasına geçiş hazırlıklarının eksiksiz olarak tamamlanabilmesi gayesiyle aşağıda isimleri yer alan kurumlar arasında sıkı bir işbirliği gerçekleştirilmektedir:

- T.C. Maliye Bakanlığı
- İçişleri Bakanlığı (Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü)
- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
- Hazine Müsteşarlığı (Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü)
- T. C. Merkez Bankası
- Sermaye Piyasası Kurulu (İMKB, İstanbul Altın Borsası, Takasbank, Merkezi Kayıt Kuruluşu, Aracı Kurumlar Birliği)
- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
- Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı

Hazırlık çalışmalarının bu güne kadar olan kısmı ağırlıklı olarak T.C. Merkez Bankası tarafından koordine edilmiştir.

Bu arada Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Devlet Bakanlığı Makamınca (Sn. Ali Babacan) konuya ilişkin hazırlık çalışmalarının gözden geçirilmesi amacıyla bir toplantı

düzenlenmiş olup söz konusu toplantı; yukarıda isimleri yer alan Kurumların katılımıyla 8 Temmuz 2004 tarihinde saat 11.00’de Hazine Müsteşarlığı kampüsünde bulunan Uğur Ercan Toplantı Salonu’nda yapılacaktır.

4) YENİ TÜRK LİRASININ TANITIMI

Yeni Türk Lirası, Eylül 2004 ayında okulların açıldığı hafta başlatılacak bir kampanya ile kamuoyuna tanıtılacaktır. Kampanya hazırlıkları, Hazine Müsteşarlığı’nın bağlı olduğu Devlet Bakanı Ali Babacan ile istişare halinde T.C. Merkez Bankası’nca sürdürülmektedir.

5) KAMU OYUNU BİLGİLENDİRME

Yeni Türk Lirasına geçiş programı ile alakalı olarak Kamuoyuna ve basınımıza bundan böyle daha sık bilgi verilecektir. Ayrıca, konu ile ilgili mevcut ve bundan sonraki bilgiler, Müsteşarlığımızın internet sitesindeki adresinde bulunan “Yeni Türk Lirası (YTL)” başlıklı alanından temin edilebilir.